

UNIVERSITY
OF
JOHANNESBURG

UNIVERSITEIT VAN JOHANNESBURG

DEPARTEMENT REKENINGKUNDE

2014

B.COM HONNEURS (REKENINGKUNDE MET SPESIALISERING IN GEOKTROOIEERDE REKENMEESTERSKAP)

SESSIE 2

LAASTE ASSESSERINGSGELEENTHEID
20 Oktober 2014

Hierdie dokument bestaan uit 7 bladsye insluitende die voorblad

PUNTE: 100

TYD: 3 URE

ASSESSORE (A) EN MODERATOR (M):

Ouditkunde:

Prof. Ben Marx (A)
Prof. Alex van der Watt (A)
Mnr. Willem van der Post (M)

Rekeningkunde:

Mnr. Ahmed Mohammadali-Haji (A)
Mnr. Jonathan Streng (A)
Prof. Kevin Maree (M)

Finansiële Bestuur:

Mnr. Dewald Joubert (A)
Me. Maria Weber (A)
Mnr. Etienne Barnard (M)

Belasting:

Mnr. Lyndsay Maseko (A)
Me. Michelle van Heerden (A)
Me. Lizelle Bruwer (UOVS)

INLIGTINGSDOKUMENT

U is 'n leerlingrekenmeester huidiglik besig met die oudit van die C-track Groep. C-track Bpk ("C-track"), die moedermaatskappy, is 'n Suid-Afrikaanse maatskappy wat op die Johannesburgse Aandelebeurs Bpk genoteer is. C-track spesialiseer in die navorsing, ontwerp, ontwikkeling, vervaardiging, verkoop en ondersteuning van tegnologiese gevorderde GPS/GPRS Voertuig Ospoor en Vloot Bestuur Oplossings. Hul reeks produkte word gegrond op die nuutste tegnologie wat GPS/GPRS liggingsmetodes gebruik, wat beteken dat hulle u voertuig tipies binne 4 meter van sy posisie kan opspoort.

Verkoop van Voertuig Ospoor Oplossings

Sedert die inlywing van die besigheid het C-track sy voertuigopsporingsdienste oor 36 maande kontrakte voorsien. C-track tree tot 36 maande kontrakte toe met sy klante nadat die nodige krediet en agtergrond ondersoek op die klant uitgevoer is ten einde kredietwaardigheid te bepaal. C-track installeer die voertuigopspringseenheid (insluitende 'n paniekknoppie en anti-kaping toestel) in die klant se voertuig en hef 'n installasie fooi van R700 wat vooraf betaal word deur die klant. Die koste van die opspringseenheid beloop R2 000 per eenheid vir C-track en die billike waarde van die opspringseenheid beloop R2 500 per eenheid. Die opspringseenheid verskaf die platform waardeur C-track die voertuie kan monitor en opspoort deur die gebruik van sy gesofistikeerde voertuigopsporingsagteware. Die voertuigopspringseenheid is spesiaal ontwerp sodat dit alleenlik met die C-track sagteware kan werk. Met ander woorde die klant sal nie die voertuigopspringseenheid kan gebruik sonder die sagteware en ondersteuning wat deur C-track voorsien word nie.

Na installasie van die eenheid, bied C-track verskeie ondersteuningsdienste oor die 36 maande kontrak, soos volg aan:

- Deurlopende gesteelde voertuig terugversoring oor die 36 maande kontrak. Die klant betaal 'n fooi van R180/maand vir die diens, wat geprosesseer word as 'n goedgekeurde debietorder direk van die klant se bankrekening. Die fooi sluit internet voertuigosporing in, 'n funksie waardeur die klant kan inteken op C-track se webtuiste en die ligging van sy/haar voertuig volg. Die fooi sluit ook die klante ondersteuning inbelsentrum in, waardeur klante kan inbel om 'n gesteelde voertuie aan te meld, of vir algemene administrasienavrae.
- C-track bied 'n waarborg aan op die voertuigopspringseenheid wat in die klant se voertuig geïnstalleer word. Indien die eenheid in gebreke bly of beskadig word gedurende die 36 maande kontrak, sal C-track óf die beskadigde eenheid herstel óf vervang teen geen koste nie. Die waarborg dek ook die nalatige of toevallige skade wat veroorsaak word as gevolg van die klant se skuld.
- 'n Gratis reis ritboek ("logbook") wat aan SARS se vereistes voldoen kan afgelaai word, een keer per jaar, vir klante besturseis doeinde. Die klant dien 'n aansoek deur sy/haar aanlyn profiel in en dan word die gratis ritboek (logbook) na die klant per e-pos gestuur binne sekondes.
- Indien klante 'n ongeluk of motor ontklaarraking ervaar, verskaf C-track gratis pad- en insleepbystand en sluit ook gratis hotel akkommodasie en motor huur in. Bykomend, is gratis padbystand medieserespons ook beskikbaar vir klante wat beseer is in ongelukke.
- C-track het 'n handelsmerkdiens bekend gestel, naamlik Home Drive™, waardeur klante 'n veilige manier het om by die huis te kom na 'n aand van pret en alkohol inname. Klante is geregtig op twee gratis reise per jaar oor die 36 maande kontrak.

Aan die einde van die 36 maande kontrak, verwyder C-track die opspringseenheid van die klant se voertuig. C-track sal dan die eenheid opknap teen 'n koste van R1 200 waarna dit weer gebruik kan word vir een verdere 36 maande kontrak. Klante kan kies om óf 'n nuwe eenheid óf 'n opgeknapte eenheid te ontvang. Indien hul die opgeknapte eenheid kies, hoef hul nie die R700 installasie fooi te betaal nie.

C-track se rekeningkundige beleid bepaal dat die voertuigopsporingseenhede verantwoord word as Eiendom, Aanleg en Toerusting.

C-track Ubuntu Ingenieurswese Beursfonds Trust

Op 1 Junie 2014 het C-track die C-track Ubuntu Ingenieurswese Beursfonds Trust ("die trust") gestig ten einde die ontwikkeling van onderwys binne landelike gemeenskappe te ondersteun. 'n Beroep was gedoen op groot korporatiewe beleggers wat C-track aandele hou, om van hul aandele aan die trust as befondsingsmiddel vir die trust te skenk. Die reaksie was uitsonderlik en 'n totaal van 60 000 aandele was geskenk deur verskeie groot korporatiewe beleggers op 31 Julie 2014.

Ten einde die reputasie en bekendheid van die trust te bevorder en om verdere korporatiewe donasies aan te moedig het C-track die trustees van die trust hand-uitgesoek vanuit 'n klein pool alombekende Suid-Afrikaanse besigheidsmense wat onafhanklik is van C-track. Die trustakte, wat deur C-track gestig is, bevat spesifieke riglyne oor hoe die fondse in die trust versprei moet word. Die begunstigdes van die trust sal deur die trustees gekies word; alhoewel die trustakte spesifiseer dat die beurse versprei moet word aan belowende plaaslike ingenieurstudente wat in die gemeenskappe en areas waarin C-track sy bedrywigheid het, gebaseer is. C-track glo dat dit 'n lewensvatbare manier sal wees om nuwe talent in die toekoms te skep en te lok na sy tegnologiese afdeling vir toekomstige produkontwerp en vooruitgang in die toekoms.

C-track is toegewy aan hierdie projek as deel van sy korporatiewe verantwoordelikheid inisiatiewe en het aangedui dat indien die trust ooit finansiële probleme sou ervaar, hulle sal instaan ten einde die aanhoudende volhoubaarheid van die trust te verseker in sy belangrike rol in die gemeenskapsontwikkeling.

Die hoof finansiële rekenmeester van C-track, me Sippy het aangedui dat sy die vereistes van IFRS 10 *Consolidated Financial Statements* nagegaan het en 'n tot die gevolgtrekking gekom het dat dit toepaslik is om die trust in die gekonsolideerde finansiële state van die C-track Groep te konsolideer.

Onopgeloste kwessies

C-track Groep het 'n wins toeskryfbaar aan die einaars van die moeder wat R11 210 000 beloop voor enige van die volgende kwessies in ag geneem is:

1) Langtermyn aansporingsprogramme van C-track

Die groep het verskeie langtermyn aansporingsprogramme vir sekere sleutelpersoneellede. Die volgende inligting hou verband met die programme wat huidiglik by C-track van krag is:

Verbeurbare Aandele Plan ("VAP") - Ekwiteitsvereffende aandeelgebaseerde-betatings

Die VAP was bekend gestel as 'n langtermyn aansporing vir 13 uitvoerende direkteure wat gewone aandele in die maatskappy ontvang het, vir geen vergoeding, op toekendatum. Die direkteure is geregtig op alle regte en voordele wat met die aandele verband hou, insluitende stemregte en enige dividendbetalings, maar sal nie geregtig wees om die aandele te vervreem tot en met die vestigingsdatum nie. Die aandele word daarom deur 'n agent (Afri-Bank) gehou gedurende die vestigingsperiode, vir die voordeel van die direkteure.

Die doel van die VAP is om beide 'n aansporing aan die direkteure te voorsien ten einde die Groep se besigheidstrategie te lewer oor die langtermyn en om as retensie meganisme te dien. Daar is twee tipes aandele-toekennings op retensie en prestasie gegrond. Die **retensie aandele-toekennings** vestig oor 'n periode van 5 jaar se aanhoudende indiensneming. Die vestiging van die **prestasie aandele-toekenings** is onderworpe aan aanhoudende indiensneming oor 'n 4 jaar vestigingsperiode en voldoening aan sekere finansiële prestasie teikens wat met wins verband hou. Indien nie aan die voorwaarde van albei toekennings voldoen word nie, word die ongevestigde aandele verbeur en word onmiddellik aan die mark terug verkoop deur Afri-Bank vir hul eie voordeel. Ingeval van dood of beëindiging van diens, sal die ongevestigde aandele onmiddellik vestig, terwyl ongevestigde aandele in die geval van bedanking deur die direkteur verbeur word.

Op 1 Februarie 2014 het C-track 130 000 aandele teruggekoop van die ope mark teen R45 elk vir doeinde van die VAP (10 000 aandele per direkteur). Hierdie aandele was aan die agent, Afri-Bank, op 1 Maart 2014 heruitgereik teen dieselfde waarde (die markwaarde op 1 Maart 2014 was R47), wat die aandele namens die deelnemers sal hou tot wanneer die aandele vestig. Die aandele is op dieselfde datum, 1 Maart 2014, aan die direkteure toegeken. Afri-Bank hef 'n jaarlikse vooruitbetaalde kommissie van R2 500 vir sy dienste as 'n genomineerde aandeelhouer oor die vestigingsperiode op die herdenking van die toekendatum. 40% van hierdie aandele verwant aan die retensie aandeel toekennings (dienst voorwaarde), terwyl die oorblywende 60% van die aandele hou verband met die prestasie aandele toekennings.

Teen 31 Desember 2014 het 1 van die direkteure gesterf en 2 het bedank. Bestuur verwag 'n verbeurkoers van 10% as gevolg van die bedanking van die oorblywende direkteure voor vestigingsdatum, met 'n 56% waarskynlikheid dat die prestasie teiken bereik sal word.

Aandeel Appresiasi Regte ("AAR'e")

C-track het 500 000 AAR'e aan die werknemers van een van sy filiale, DigiCore (Edms) Bpk op 1 Februarie 2013, toegeken. Hierdie AAR'e vestig oor drie jaar en bevat 'n prestasie voorwaarde wat verband hou met die bereik van spesifieke gemiddelde jaarlikse winsteikens oor die vestigingsstydperk. In terme van die ooreenkoms, sal die billike waarde van die AAR op uitoefendatum ekwiteitsvereffen word deur C-track deur hulle eie C-track aandele aan die werknemers uit te reik indien die verlangde winsteikens bereik is. Die AAR'e is reeds toepaslik verantwoord in die afsonderlike finansiële state van C-track en DigiCore. Die volgende inligting hou verband met die AAR'e wat toegeken is:

	1 Februarie 2013	31 Desember 2013	31 Desember 2014
<i>Billike waarde van een AAR insluitende die prestasie voorwaarde</i>	R58	R54	R51
<i>Billike waarde van een AAR uitsluitende die prestasie voorwaarde</i>	R62	R59	R55
<i>% van AAR'e reeds verbeur weens werknemer bedankings</i>	0%	2%	3%
<i>% van addisionele AAR'e wat verwag word om verbeur te word as gevolg van werknemers wat voor die vestiging bedank</i>	2%	3%	4%
<i>Prestasie voorwaarde verwag word om bereik te word</i>	Ja	Ja	Nee*

* Op 31 Desember 2014, die gemiddelde jaarlikse winsteiken was bereik deur DigiCore (Edms) Bpk. Nietemin, die verwagting op 31 Desember 2014 jaareinde, is dat die verlangde gemiddelde jaarlikse winsteikens nie bereik of in stand gehou sal word teen vestigingsdatum nie.

C-track Omskreve Voodele Plan

Per die aktuariële waardasie verslag, bestaan daar op 31 Desember 2014 'n omskreve voordeel verpligting van R8.6 miljoen (2013: R7.8 miljoen), met plan bates van R9 miljoen (2013: R7 miljoen). Huidige dienskoste vir die 2014 jaar was R450 000. Voordele en bydrae betaal was R280 000 en R360 000 onderskeidelik en was alles op 30 Junie 2014 betaal. Enige surplus wat met die omskreve voordeel plan verband hou, word aan werknemers toegedeel en C-track kan nie daaruit voordeel trek nie. Die toepaslike diskonto koerse vir die omskreve voordele plan was 5% en 6% per jaar onderskeidelik op 1 Januarie 2014 en 31 Desember 2014. Die saldo in ekwiteit wat met die aktuariese winse en verliese verband hou het R1.3 miljoen op 1 Januarie 2014 beloop.

2) Kommer rondom die metaal aanbod

C-track voer sekere sleutel metale in wat gebruik word vir die produksie van sekere van die komponent onderdelle wat in die opsporingseenhede gebruik word. Gedurende 2013, het die globale aanbod van metaal veral onvoorspelbaar geword as gevolg van siviele en politieke onrus in die lande waarin die metale gemyn word en C-track het bekommern geraak dat daar nie genoeg metaal sal wees ten einde aan produksie skedules te voldoen nie. As gevolg, het die maatskappy besluit om addisionele voorraad van metaal ten einde produksie onderbrekings te voorkom, te verkry.

C-track het 'n beleid om altyd termyndekking uit te neem op die datum waarop die behoeft vir invoere geïdentifiseer is aangesien dit geag word hoogs waarskynlik te wees op daardie datum dat 'n bestelling geplaas sal word. Op 30 September 2013, was daar oorengestem dat 'n bestelling geplaas moet word met die Spaanse verskaffer en 'n 4-maande valutatermynkontrak (VTK) was uitgeneem vir €400 000 met 'n betroubare bank. C-track het die VTK as 'n verskansingsinstrument aangewys vir die verwagte bestelling van voorraad.

Op 31 Oktober 2013 was 'n nie-kanselleerbare bestelling vir €450 000 se metaal geplaas. Die metaal was "vry-aan-boord" verskeep op 30 November 2013 en die vrag het C-track se perseel op 15 Desember 2013 bereik. Die uitstaande bedrag was op 31 Januarie 2014 betaal.

Soos dit gebeur het, was voldoende metaal in 2013 voorsien en niks van die ingevoerde metaal was teen 31 Desember 2013 gebruik nie. Die materiaal was gebruik in die produksie van klaarprodukte verkoop gedurende 2014.

Dit is die rekeningkundige beleid van C-track om alle kontantvloei verskansingsverhoudings ten opsigte van slegs die veranderinge in die sigkoerselement van die VTK aan te wys. Bedrae wat in die AOI aangebied word en verband hou met kontantvloei skanse word na wins of verlies herklassifiseer wanneer die verskansde item die wins of verlies beïnvloed. Verskansing van buidelandse wisselkoersrisiko van vaste verbindtenisse word toegewys as billike waarde skanse. U kan aanvaar dat alle verskanskriteria per IAS39.88, insluitend skansdoeltreffendheid, deur C-track aan voldoen is.

3) Omskepbare skuldbrief uitgereik

Op 30 Junie 2012 het C-track 10 000 vyf jaar R100 verpligtend omskepbare skuldbrieve uitgereik. Hierdie skuldbriewe dra koepon rente wat halfjaarliks agterna betaalbaar is. Per die kontrak is die skuldbriewe verpligtend omskepbaar in gewone aandele na 5 jaar teen 'n koers van 2 gewone aandele per skuldbrief gehou.

Die hele uitgif was deur Libertas Life Pension Investment (Edms) Bpk ("LLPI") opgeneem, wat die bedoeling het om die skuldbriewe as beleggingsgeleentheid te gebruik vir hul pensioenfonds beleggings. Transaksie koste van R2.50 was per skuldbrief betaal deur LLPI aan sy makelaar ten einde die transaksie te faciliteer.

Op 30 September 2014 het C-track 25 000 gewone aandele aan LLPI aangebied as vroeë vereffening van die omskepbare skuldbriewe. Die aanbod was deur LLPI aanvaar.

4) Integr8-IT Ing

C-track het 'n 60% beherende belang in Integr8-IT Ing ("Integr8"), 'n IT intree maatskappy wat in Duitsland ingelyf is, op 30 September 2013 verkry vir €1 200 000 toe die maatskappy 500 000 aandele in uitreiking gehad het. C-track het gekies om die nie-beherende belang teen billike waarde van €735 000 met verkrygingsdatum te meet. Alle bates en laste van Integr8 was billik waardeer met verkrygingsdatum behalwe vir 'n gebou wat oorwaardeer is met €24 000 en wat 'n oorblywende nutsduur van 12 jaar gehad het. Op 1 November 2014 het Integr8 70 000 addisionele aandele uitgereik teen €3.20 per aandeel. C-track het 30 600 van hierdie aandele gekoop terwyl die oorblywende aandele deur die nie-beherende aandeelhouers opgeneem is.

Die drabedrag van die ekwiteit van Integr8 was soos volg op die verskeie datums:

	30 Sep 2013	31 Des 2013	1 Nov 2014	31 Des 2014
	€	€	€	€
Verklaarde kapitaal	650 000	650 000	874 000	874 000
Behoue verdienste	330 000	385 000	478 000	502 000
	980 000	1 035 000	1 352 000	1 376 000

Integr8 het 'n interim dividend van €0.05 per aandeel op 30 Junie 2014 verklaar. Geen ander dividende was verklaar nie.

Integr8 is nog nie gekonsolideer in die jaarlikse finansiele state van die C-track Groep nie.

Addisionele inligting:

- Ignoreer belasting vir alle dele van hierdie vraag.
- Die volgende wisselkoerse mag van toepassing wees:

1€:R	Sigkoerse	Termynkoerse			
		4 maande	3 maande	2 maande	1 maand
30 September 2013	13.95	14.20	14.15	14.10	14.00
31 Oktober 2013	14.10	14.45	14.38	14.25	14.18
30 November 2013	14.35	14.80	14.72	14.63	14.57
15 Desember 2013	14.40	NVT*	NVT*	NVT*	NVT*
31 Desember 2013	14.50	15.00	14.90	14.78	14.60
31 Januarie 2014	14.85	NVT*	NVT*	NVT*	NVT*
30 Junie 2014	14.88	NVT*	NVT*	NVT*	NVT*
1 November 2014	14.75	NVT*	NVT*	NVT*	NVT*
31 Desember 2014	14.90	NVT*	NVT*	NVT*	NVT*
30 September 2013 – 31 Desember 2013	14.15 (gemiddeld)	NVT*	NVT*	NVT*	NVT*
1 Januarie 2014 – 1 November 2014	14.78 (gemiddeld)	NVT*	NVT*	NVT*	NVT*
1 November 2014 – 31 Desember 2014	14.85 (gemiddeld)	NVT*	NVT*	NVT*	NVT*

*NVT = Nie van toepassing nie